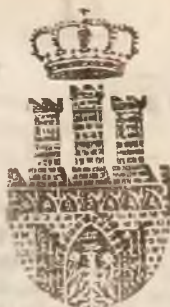

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel
świąt uroczystych w drukarni Stanisława
Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć
miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy
graczy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACJE METEOROLOGICZNE.

Dzień odzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne różne uwagi		
3	6 27 ²	2. 430	+ 10.	4 3.	21	Pł. Zachodni mocny	Chmurno	Deszcz
	2	3. 420	+ 14.	5 3.	03	" "	Pogoda z Chmurami	
	10	4. 225	+ 10.	4 4.	45	" słaby	"	
4	6 27	3. ³ 794	+ 7.	9 3. ³	62	ZPl. Zachodni słaby	Pogoda z Chmurami	Deszcz
	2	3. 988	+ 16.	4 4.	81	Pł. Zachodni	Pochmurno	
	10	3. 768	+ 12.	4 4.	18	" "	Pogoda z Chmurami	

Wiadomości krajowe.

KRAKOW.

Wczoraj w kościele archipresbyteralnym P. MARYI odbyło się uroczyste Nabożeństwo i TE DE-UM LAUDAMUS na podziękowanie Bogu za szczególne zachowanie drogich dni NAJJAŚNIEJSZEGO KRÓLA JMCI PRUSKIEGO, Dostojnego Współopiekuna krainy naszej, zagrożonego niesłychanej zbrodni zamachem na d. 26 lipca w Berlinie.

Takież same dziękczynne NABOŻENSTWO odbyło się dnia tego w kościele ewangelickim S. Marcina, podczas którego szanowny Pastor WJX. Otręba, miał stosowne kazanie w duchu prawdziwie ewangelicznym, wystawiając całą okropność zaślepienia zbrodniarza, który śmiał targnąć się na życie jednego z najlepszych Monarchów. — Na oba te nabożeństwa liczną zgromadziła się Publiczność. —

Z Obserwacji meteorologicznych w Obserwatorium Astronomicznym w miesiącu Lipcu b. r. robionych, okazały się następujące wypadki:

Sredni stan barometru wynosił 27" 3" 7 a zatem o jedną linią mniej jak średnia tego miesiąca z 19 letnich obserwacji wynikająca. Najwyższy stan barometru był dnia 28 t. m. i wynosił 27" 6" 0, najniższy dnia 9, 27" 1" 3 zmiana więc miesięczna wynosi 4" 7.

Srednie ciepło było +12° 1 R. W tym roku więc średnia temperatura lipcowa o 3! stopnia jest mniejsza, jak najmniejsza średnia w przeciągu lat 19 na ten miesiąc przypadająca. Największe ciepło było dnia 12 +20° 2 R. najmniejsze dnia 2 +6° 6 R. Średnia sprężystość wyziewów wodnych wynosiła 4" 56. Największość przypadła na dniu 16 i wynosiła 6" 2

przy pochmurnym czasie najmniejszość na dniu 18 lipca 3" 0 przy dosyć pogodnym niebie. Wiatr panujący był Zachodnio-Południowo-Zachodni. Wieher był 2 razy to jest 22 i 23 od strony zachodnio-południowo-zachodniej. Żadnego dnia niemielśmy zupełnie pogodnego gdyż 16 dni było chmurnych a 15 zupełnie pochmurnych Deszcz padał w 30 dniach, a zatem przez cały miesiąc wyjawszy jeden dzień; gdy tymczasem średnia liczba dni deszczowych z wieloletnich obserwacji na ten miesiąc przypadająca wynosi tylko 17. W tym miesiącu była 2 razy mgła, burza 6 razy prawie dwa razy tyle jak zwykle.

Srednia zmiana igły magnusowej od najmniejszości do największości wynosiła 9' 14". Największe zboczenie igły było dnia 27, najmniejsze 10. Największa dzienna zmiana była d. 10 najmniejsza dnia 9. W dniach 9. 17. 22. 25. i 31 igła miała ruch niejednostajny, a w dniach 13. 23 i 25 także pionowe wachania spostrzedz się dały.

Krakow d. 2 Sierpnia 1844 r.

Weisse Dyr. Obs.

Taxa ważniejszych artykułów żywności na miesiąc Sierpień 1844 r.

Srednia cena foraliów targowych z zeszłego miesiąca.

Pszonicy celnęj kosztował korzec	złp. 17 g. 2
Zyta celnego kosztował korzec	" 11 g. 12
Wół ciężki wypadł na	" 167 g. 26
Wół lżejszej wagi, wypadł na	" 90 g. 5
Wieprz tłusty	" 102 g. 10
Wieprz chudy	" 62 g. 14
Skop	" 7 g. 22
Ciele w średniej cenie kosztowało zł.	12 g. 11
Mięsa wołowego ze spaśnego bydła	
— funt	gr. 9

tegoż z drobniejszego bydła	—	7
Mięsa koszerne go dla żydów funt drożej o gr.	5 $\frac{1}{2}$	
Polędwicy wołowej	—	12
Cielęciny pięknej funt	—	7
Skopowiny pięknej funt	—	5
Wieprzowiny z skórka i słonina	—	10
też bez skórki	—	7 $\frac{1}{2}$
Słoniny świeżej czyli bilu funt	—	15
— tejez wyprawnęj suszonej lub wę-		
dzonęj funt	—	19
Bulka lub rożek z pszennej maki przedniej za		
grosz 1 ma ważyć	funt — lut.	6 $\frac{1}{2}$
detto za groszy 2	—	13
Chleba bochenek pszenno żytnego stołowego za		
groszy 3 ma ważyć	funt. — lut.	29
za groszy 6	—	1
za groszy 12	—	3
Chleba bochenek żytnego z czy-		
stęj maki za groszy 3	—	1
„ za groszy 6	—	2
Chleba za groszy 12	funt 4 lut.	30
„ za groszy 24	—	9
Chleba razowego bochenek za		
groszy 6	—	2
„ za groszy 12	—	5
Placek solony za grosz jeden	—	14
Chleba prądnickiego z czystęj maki żytnęj bez do-		
dania jęczmiennęj bochenek za złp. 1 powi-		
niew ważyć funtów 12 lutów 11 a za każ-		
dy funt chleba przeważający ma być pla-		
ccono po groszy 2 $\frac{1}{2}$.		
Maki pszennej marmoneką zwanęj		
miarka	złp. 1 gr.	6
„ bólczanęj	—	29
„ średniej	—	21
„ pośledniej	—	14
„ żytnęj w najlepszym gatunku	—	21
Soli centnar wagi berlińskiej	—	21
„ funt płaci się po	—	6
Piwa marcowego trzymającego gradusów 24		
Magiera, beczka 36 garncowa u piwowara		
zł. 11 gr. 8, piwa takiegoż u szynkarza		
garniec gr. 14, kwarta gr. 3 $\frac{1}{2}$, należycie wy-		
stałego butelka kwartowa dobrze zakorkowana		
i w piasku utrzymana gr. 5.		
Piwa dubeltowego trzymającego 18 gradusów Ma-		
giera beczka 36-garncowa u piwowara złp. 8 gr 28		
u szynkarza garniec	—	10
„ kwarta	—	—
Piwa flaszwego trzymającego 12 gradusów		
Magiera beczka 36-garncowa u piwowara		
złp. 4 gr. 14		
„ u szynkarza garniec	—	5
Swiecz rurkowych z czystego łożu funt	—	28
„ ciągnionych z knotami ba-		
„ welnianemi	—	26
Mydła dobrego tallowego funt	—	22
„ gr.		

Każdy handlujący artykułami niniejszą Taxą objętemi, powinien mieć szale i wagi lub miary sprawiedliwe, i stępem miasta opatrzone; a przekraczający przeciw powyższemu przepisom, nietylko konfiskatą, ale nadto karami policyjnymi skarconym zostanie.

Wiadomości zagraniczne.

WIADOMOSCI Z POCZTY DZISIEJSZEJ.

— Berlin 3 Sierpnia —

Ze wszystkich prowincyi królestwa zjeżdżają się deputacye do Erdmannsdopf z adressami wynurzenia swych uczuć Najjaśniejszemu Panu, z powodu zamachu d. 26 lipca, szczęśliwie uniknionego. Miasta Wrocław Poznań, i wiele innych; pospieszyły z wynurzeniem swych uczuć; — takiż sam adres przesłali francuzi zamieszkali w stolicy tutejszej. — W całym kraju jedna szczególna zgroza opanowała umysły na wiadomość o tak czarnym zamachu zbrodniarza.

Mówią że w chwili popełnionej zbrodni, sprawa widząc się zagrożoną rozszarpaniem od ludu, zawołał na adjutanta królewskiego: „Panie racz mnie zasłonić; — wiem dobrze że głowa moja spadnie, — ale nie chcę żeby mnie lud w swem zajątrzeniu rozszarpał.“ —

— Paryż 28 Lipca. —

Jak po wszystkich poprzednie lata, podczas uroczystości lipcowych, tak i dziś większa część osady paryżkiej stoi pod bronią, w pogotowiu na wszelkie nieprzewidziane wypadki.

Xzē Nemours powrócił wczoraj z obozu pod St. Omer do Neuilly. Do podróży króla Ludwika Filipa do Anglii przedsięwziętej tego lata, czynione są już w marynarce francuzkiej, stosowne przygotowania.

— Londyn 27 Lipca. —

Przedwczoraj odpłynął statek angielski z podarunkami dla Najjaśniejszego Cesarza Rossyjskiego.

— Kopenhaga 27 Lipca. —

Wczoraj cztery okręty liniowe floty rossyjskiej stojące w porcie Helsingoers, i jedna fregata popłynęły w kierunku północnym, inne dla przeciwnego wiatru, jeszcze się tam zatrzymały. —

Nowy statek parowy żelazny, wybudowany w Anglii na rachunek rządu Rossyjskiego przybył tu 23 lipca po południu, i nazajutrz popłynął, jak słychać, do Petersburga.

WIADOMOSCI Z POPRZEDNICH POCZT.

— Paryż 19 Lipca. —

Izba deputowanych przyjęła wczoraj budżet ministerstwa skarbu większością głosów 201 przeciw 59, projekt kolei żelaznej z Paryża do Sceaux większością głosów 220 przeciw 12, i udzieliła 1,800,000 fr. na doświadczenie systemu atmosferycznych kolei żelaznych.

W izbie parów minister skarbu przedłożył dziś budżet wydatków na rok 1845; rozprawy na tem krótkim posiedzeniu nie miały żadnego interesu.

Izba deputowanych przyjęła dziś różne projekta miejscowego interesu, między innemi projekt wybudowania kilku parostatków do służby między Francją i Anglią.

— Dnia 20 Lipca. —

Izba deputowanych przyjąwszy wczoraj różne projekta do prawa bez rozpraw, przyjęła jeszcze zpośpiechem dwa pierwsze artykuły budżetu dochodów.

Rozpoczęto już przygotowania do uroczystości lipcowych. Najświetniejszą część uroczystości stanowić będzie oświetlenie wstępu na pola Elizejskie, które na prawo i na lewo przedstawi dwa z kolorowego światła pałace; każdy z nich będzie miał 120 arkad. Od fontanny do rogatek de l'Etoile stać będzie po każdej stronie 16 wielkich piramid w kolorowym świetle. Po nad szosą jasność będzie 40 ogromnych słońc. Oświetlenie to będzie przynajmniej tak pyszne jak w 1840 r.

Książę Joinville rozpocznie natychmiast blokadę portów marokańskich, jak tylko sultan nie podda się pod *ultimatum* rządu francuzkiego. Kredyt uadzwyczajny na koszt prowadzenia wojny z Marokanami ma być wkrótce od izb zażądany. Mówią że rząd domaga się od cesarza marokańskiego, jako wynagrodzenia za zrządzone nam straty, 10 milionów fr. i 1000 koui.

Pani Lacoste i jej spółoskarżony nauczyciel Meilban, zostali przez sąd przysięgłych w Auch uniewinnieni.

Jak zwierzchnictwa nad wyspą Otaheiti, tak też teraz nie przyjął gabinet tulerijski protektoratu nad hiszpańską częścią wyspy Hajti, który nowa rzeczpospolita Dominikańska ofiarowała admirałowi francuzkiemu Moges.

— Madryt 20 Lipca. —

Pan Gonzalez Bravo wybiera się na swe poselstwo do Lizbony.

Z Kartageny donoszą, że przed tamiecznym portem stanęła eskadara angielska. Sądzą, że przybyła uważać poruszenia, jakie zajądą w wojnie z Marokanami.

Powód do niespokojności, w skutku której generał Breton, jlny kapitan Aragonii, ogłosił tę prowincję w stanie obłędzenia, dało stracenie biednego D. Lagunas, byłego komendanta gwardyi narodowej, oraz dwóch innych osób, nazwiskiem Ribeiro i Miana, ostatniego nazwanego generałem Zurdo. wszystkich 3 obwinionych o zamordowanie przed 6 laty generała Esteller. Właściwą przyczyną, dla której ich skazano, jest ich liberalny sposób myślenia i zbliżający się czas nowych wyborów, przy których obawiano się ich wpływu. Z tejże samej przyczyny rozpoczęto znowu dawne processa przeciwko panu Cortina Mendoz i innym liberalnym członkom ostatnich kortezów, przeniesiono generała San Miguel z Madrytu i skazano na wygnanie do wysp Balearskich generała Cardero.

Donoszą z Barcelony, że królowa Krystyna nie jest już teraz tak nieprzychylną zamężciu młodej królowej z synem Infantą D. Francisco de Paula, jak była przed śmiercią Infantowej Donny Karoliny.

Rozmaitości.

SPIEWNIK DOMOWY.

PANA MONIUSZKI.

Przez J. I. Kraszewskiego.

Powołanie artystyczne u nas, jest może jednym z najfatalniejszych darów, tak mało artysta spotyka współczucia w otaczającym go świecie, tak nie wiele po swoim talencie, przy największej pracy, spodziewać się może; nawet sławy, nawet tej nagrody nie nie kosztującej, którą często dają Bóg wie za co i Bóg wie komu. Nietety, myśmy jeszcze pod względem pojęcia i uczucia sztuk w ogólności -- w kolebce. Wprawdzie za młodu uczą nas rysować nosy, grać poczynając od Hüntena, a kończąc na Thalbergu, ale to u nas dotąd nie rozwija popolicie ani inalarskiego, ani muzykalnego uczucia. Zarówno z ustaniem lekcyj, wzory nosów i waryacje Hüntena idą spoczywać w kącie, a jedyną nauki pamiątką, jest ofiarowana mamie lub papie głowa Minerwy, czarna rysowana kredą, i umiejętność wygrywania mazurów, przy wielkich postępach jest nadzieja grania nawet kontradansów. I na tem koniec. Nikt serio nie bierze u nas sztuki, a w przypadku natrafienia na prawdziwy w dziecięciu talent, rodzice rachują go za nic. W istocie do czego on prowadzi?

Za granicą w prawdziwe talent jest dziś najpiękniejszym darem: on wiedzie do wszystkich, do sławy, do uwielbienia mass, do z bogacenia, do przyjęcia w najpierwszych towarzystwach. Widzimy np. szlachetnie urodzonego Mario-Candia, który korzysta z talentu swego do muzyki i śpiewu, występując jako śpiewak. Znaleźlibyśmy więcej przykładów, ale po co nam one? u nas całkiem przeciwnie. Talent, gdy go Bóg dał, potrzeba koniecznie zdusić w sobie, bo na nim przyszłości opierać niepodobna.

Te i inne myśli nastreczył nam świeżo otrzymany z Wilna *śpiewnik domowy* pana Stanisława Moniuszki. Autor jego, jest jednym z tych rzadkich młodych ludzi, co najpiękniejszy wiek poświęcili sztuce sercem pokochanej, co się wydoskonali w niej, co przynoszą nam owoc, którego smaku nie wiem czy usta naszej zobojętniały na wszystko publiki poczuja. A szkoda talent i nauka pana St. Moniuszki, stawia go obok znakomych kompozytorów zagranicznych, którym bynajmniej nie ustępuje, ani znajomością wszystkich resursów sztuki, ani bogactwem melodyjnych natchnień. Nie jest to jeden z tych samouków, co przy talencie nawet, korzystać z niego dla braku nauki nie mogą, jest to organizacja muzyczna piękna, umocniona, podparta studiami poważnymi, silnemi, rozwijającemi całe skrzydła artysty.

Gdyby się u nas poznać mogli na talencie pana St. Moniuszki, nie zazdrościlibyśmy niemcom śpiewek Schuberla i Mendelssohna Bartholdy, francuzom p. L. Paged, Hip. Monpou i Berat. Nad francuzkami nawet kompozytorami muzyki, p. St. Moniuszko ma wielką wyższość w pojęciu sztuki i zgłębieniu jej resursów. Nie będziemy tu powtarzać, że pan St. Moniuszko jest uczniem konserwatorium Berlińskiego, chociaż nie zawadzi o tém wiedzieć, gdy u nas zawsze jeszcze chętniej się podpieramy na powadze obcych, niż na własnym smaku i znajomości rzeczy.

Gdy *śpiewnik domowy* miał wychodzić, oznajmił o nim wyborczy artykuł p. S. Lachowicza w tygodniku Pet.; odwołujemy się teraz tem chętniej

do niego, że lepiej zapewne od nas dał poznać p. St. Moniuszkę. Zbiór który mamy przed sobą, składa się z dziewiętnastu różnego charakteru śpiewów. Autor wybrał współczesnych poetów utworzy, już znajome, począwszy od Switezianki, obszerniej sceny, która stanowi bez wątpienia główną ozdobę śpiewnika. Melodya Switezianki od razu daje poznać kompozytora, który wpił się w przedmiot i doskonale go uzupełnił pełną charakteru muzyką. W śpiewie masek z Maryi Malczewskiego, motyw doskonale schwycony, przypomina niedobraną chór głosów ostrych, wedle słów poety, chór żywcem zdaje się z pieśni ludu wzięty. Tęskna nuta barkaroli pana Korsaka, która już podobno powtórnie otrzymała *les honneurs de la mise en musique*, poświadczona z dawniejszą przekona każdego, kto się przekonać zechce, jak dalece p. St. Moniuszko przechodzi wszystkich znanych kompozytorów pieśni. Tamci trafem, dla zabawki coś sobie nucą, ten wie co robi i pełen jest swego przedmiotu, którego lekkie nie waży. Następny śpiew *Kochać*, jakby dla kontrastu pełen jest życia, pełen wesołości i ruchu. Tu poeta wywiódł w pole kompozytora. Muzyk zastósował się wybornie do słów poety, ale proszę mi wytłumaczyć, z kąd się wzięło pocię z tego tonu, namawiać do kochania? *Pielgrzym--Morel*, prostotą i melodyą dziwnie zawsze zastósowaną do przedmiotu, odpowiadać innym utworom. *Pieśń żeglarzy* p. E. Wasilewskiego, pełne znów dzikiej energii, znać wszędzie artystę, co wedle woli swój, kieruje natchnieniem i każdego z poetów, jego językiem że tak powiem, dopełnia i tłumaczy.

Wedle nas, jedną z najmiłszych i najszcześliwiej wyspiewanych piosenek, jest mazurek *Paniec i dziewczyna*. Tu p. St. Moniuszko pojął, że pieśni sielskie, pieśni z podań ludu, konieczne motywami muzykalnymi ludu dopełniać się powinny. Ale jak te motywy pod ręką artysty nabierają wdzięku, życia, znaczenia! czytacie piosenki sielskie, *żał dziewczyny*, *Kukułkę*, i wszystko co następuje, czytacie i sądzicie.

Nie sama wdzięczność za obranie naszej poezji (kończącej zbiór) zmusza nas znowu chwalić i chwalić bez restrykcji opowiadanie *Dziad i Ba-*

ba scenę komiczną, wyborną, którą z resztą i inni już przed nami chwalili. Tu pełno chumoru, pełno ruchu, a kłótnia dwojga starszusków, jak żywa, a głos śmierci odzywającej się nad niemi, jak uroczysty, jak zda się z drugiego świata przechodzący? Nie będziemy się dłużej rozszerzać nad zaletami zbioru p. Moniuszki, prosimy naszych śpiewaczków, naszych dyletantów, aby nabyli śpiewnik i sami go osadzili, a pewni jesteśmy, że go przyjmą z takim uczuciem wdzięczności i radości z jakim my go odebraliśmy i przeczytali. Każdy inny, mniejszych darów muzyk, w zbiorze 19 pieśni, nie uniknąłby był jednostajności, powtarzań pospolitości, tu nie znajdziecie nie takiego, wszystko świeże, wybornie do przedmiotu zastósowane, rozmajtości pełne. To tęskna, to żywa i rubaszna, to szyderska, to wesoła po wieśniaczemu gra ci piosenka do duszy. Piękne panie nasze, na których fortepianach leży p. L. Paged, Adam Des-saur, Berał i H. Monpou, niechże się zlitują i dowiodą znajomości i smaku, przyjmując śpiewnik p. Moniuszki do towarzystwa tych zagranicznych mistrzów, tem tylko lepszych od pana Moniuszki że mieli szczęście urodzić się nie u nas i nie u nas wstawić.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 4 do dnia 5 Sierpnia.

Wiesiołowska Honorata hr., Wiesiołowski Franciszek hr., Szubert Józef, Smiłowski Jan, Quignard Paweł, Boduszyński Ignacy, Królikowski Jan, Królikowska Cecylia, Kulczycki Wincenty ob., Karczowska Maryanna. Komar Anna, Giziński Jan, Wozniakowski Dawid ob., Łakomska Franciszka, Sie-dlecki Adam, z Polski; -- Bażan Edward ob., Langhaus Karol, Lorbacher Ferdynand, Weisse Maurycy, Lgocka ob., Pisulewski Szymon, Pankiewicz Jan, z Galicyi; -- Georgiewicz Paweł, z Pruss.

Przyjechali z Krakowa

Morsztyn Jan ob., Berends kapit. ces. ross., Dekoński Stefan porucz. ces. ross., Poraziński Tomasz, Łabęcki Felix ob., Olszewski Wincenty, Olszewski Bolestaw, do Polski; -- Ulrich Ida, Gościński Franciszek, Dupuis Jan, do Galicyi; -- Romanzkan Piotr, Hermanński, Wietting Emil, Zamojski Karol, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Prawnie zajęty dochód z domu w mieście Żydowskim przy Krakowie pod Nrem 60 stojącego, składający się z 9 staneyi, między którymi w jeduiej jest piec piekarski, piwnicy i komórki na węgle będzie d. 6 Sierpnia r. b. o godzinie 10 z rana przez publiczną licytacją w 3-letnią dzierżawę wypuszczony; warunki dzierżawy będą przez licytacją odczytane. Majacy chęć licytowania złożyć *vadum* złp. 150.

Kraków d. 24 Lipca 1844 r.

Dziarkowski Kom. Sąd.

Na Zwierzyńcu pod Krakowem w domu pod N. 16 we wtorek dnia 6 Sierpnia b. r. o god. 10 przedpołudniem z mocy rezolucyi sądowej z d. 29 maja b. r. N. 836. nastąpiouej pozo-

stałe ruchomości po niegdy Wojciechu Strzelekim sprzedane zostaną, to jest: pościel, suknie, bielizna, naczynia słuarskie i inne za gotową zapłatę w monecie srebrnej *courant*.

Kraków dnia 30 Lipca 1844 r.

Skorczyński Kom. Sąd.

W dniu 8 Sierpnia r. b. z rana o godzinie 12 w rynku Miasta Okręgowego Chrzanów, w drodze exekucyi sądowej, odbędzie się sprzedaż przez publiczną licytacją: bydła rogatego, oraz sprzętów gospodarskich. Chęć kupna mający, na czas i miejsce oznaczone przybyć zechcą.

Chrzanów d. 2 Sierpnia 1844 r.

Fran. Borelowski Kom. Sąd. Okr.